

Riksföreningen för anestesi och intensivvård – en intresseförening¹ för sjuksköterskor inom anestesi och intensivvård sedan 1962.

Riksföreningen för anestesi och intensivvård är en professionell sammanslutning av sjuksköterskor inom anestesi och intensivvård samt närliggande verksamhetsområden. Föreningen har cirka 3000 medlemmar.

Till Socialstyrelsen

Stockholm 2016-09-15

Remissvar Diarienummer 4.1.1-14967/2016

Riksföreningen för anestesi och intensivvård (RF) överlämnar härmed följande remissvar avseende

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården

Sammanfattning

Förslaget har som utgångspunkt att uppdatera gällande föreskrifter och förtydliga hur och vem som får göra vad avseende läkemedelshantering inom hälso- och sjukvård med patientsäkerhet som ett starkt fokus.

RF yttrar sig härmed över förslaget och framför allt de delar där våra medlemmar i sitt yrkesutövande inom anestesi- och intensivvård direkt berörs. Vi anser att förslaget innebär att flera förtydliganden görs, exempelvis vad gäller ordination, iordningställande och dokumentation. Vi ställer oss starkt kritiska till avsnittet som beskriver delegering av iordningställande och administrering av läkemedel (kap.9). Vi anser att denna del är dåligt underbyggd och att förtydliganden och omarbetning krävs på flera punkter. Det är RF fasta ståndpunkt att förslaget om delegering av iordningställande eller överlämnande av läkemedel inte är förenligt med en patientsäker vård inom anestesi och intensivvård.

Remissvar över Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården

RF anser att beskrivningen av ordination av läkemedel har förtydligats i förslaget till ny föreskrift (**kapitel 6**). I detta kapitel tas även upp generella ordinationer och dos-justeringar på ett för verksamheter inom hälso- och sjukvård adekvat sätt. Förtydligandet om vad som ska dokumenteras vid ordination av läkemedel är berättigat. RF anser att förtydligandet om att dokumentationen bör ske digitalt är relevant och bidrar till en mer patientsäker vård.

Även kapitel 7 om behörighet att iordningsställa, administrera och överlämna läkemedel har för verksamheten relevanta förtydliganden skett.

I kapitel 8 tas ”Iordningställande och administrering eller överlämnande av läkemedel” upp. Att läkemedlet ska vara signerat av den som ordinerar och kontroll vid iordningställande har beskrivits på ett tydligare sätt än tidigare. Att kontinuerliga läkemedel ska kontrolleras är något som redan sker i verksamheterna och det är bra att det finns med i föreskrifterna.

Riksföreningen för anestesi och intensivvård – en intresseförening² för sjuksköterskor inom anestesi och intensivvård sedan 1962.

Riksföreningen för anestesi och intensivvård är en professionell sammanslutning av sjuksköterskor inom anestesi och intensivvård samt närliggande verksamhetsområden. Föreningen har cirka 3000 medlemmar.

Avseende 4 §. Den som iordningställer ett läkemedel ska göra en rimlighetsbedömning av såväl den ordinerade dosen som det iordningställda läkemedlet.

RF ställer sig frågande till ansvarsförhållandet mellan den som ordinerar och den som iordningställer. Innebär förslaget att ansvaret förflyttas från ordinerande läkare till sjuksköterskan som ansvar att göra en rimlighetsbedömning? RF efterfrågar i detta avsnitt ett förtydligande av ansvarsfördelningen.

Avseende 10 § Om aktiv substans har angivits i ordinationen eller om läkemedlet bytts ut mot annat likvärdigt läkemedel, ska även namnet på det läkemedel som har iordningställts och administrerats dokumenteras.

RF för anestesi och intensivvård anser att skrivelsen om dokumentation vid utbyte av läkemedel är relevant då det frekventa utbytet till synonyma läkemedel med nya namn innebär en patientsäkerhetsrisk. Hanteringen av läkemedel kan ytterligare förtydligas och bli säkrare om ordination även krävs av aktiv substans.

Avsnittet om delegering av iordningsställande och administrering eller överlämnande av läkemedel (kapitel 9) finner RF dåligt underbyggt. Förtydliganden och omarbetning krävs på flera punkter. RF anser att delegering av iordningsställande eller överlämnande av läkemedel inte är förenligt med en patientsäker vård inom anestesi och intensivvård och motsätter sig innehållet och resonemanget kring detta avsnitt i konsekvensutredningen. I konsekvensutredningen anges att ambulanssjukvården är undantagen avseende möjlighet till delegering eftersom aktuella läkemedel ges som generell delegering, att läkemedlen är potenta och administreras intravenöst. RF anser att även anestesi och intensivvård bör undantas från möjlighet till delegering av iordningsställande och delegering av läkemedel då samma situation råder inom dessa områden. Specialistkunskap behövs avseende vilka läkemedel som kan administreras vid samma tidpunkt/ infunderas parallellt då en betydande del av läkemedelsbehandling sker intravenöst. Det bör förtydligas ytterligare i föreskriften att det inom vissa områden av slutna vård inte får ske delegering eftersom läkemedelsbehandlingen är så specifik och avancerad.

I konsekvensutredningen tas upp att läkemedelshantering orsakar många felbehandlingar och anmälningar i vården. Det finns evidens för att en högre utbildningsnivå hos hälso- och sjukvårdspersonalen medför lägre mortalitet inom slutna vård (Aiken, Sloane, Bruyneel et.al. 2014). RF anser att Socialstyrelsens förslag att läkemedel inom slutna vård ska kunna delegeras till icke legitimerad personal är fel väg att gå och äventyrar patientsäkerheten.

Som argument för införande av delegering anges bland annat ekonomiska skäl där jämförelser av löner mellan olika yrkesgrupper ingår. RF finner argumentationen och grunden för förslaget alarmerande och anmärkningsvärd. Socialstyrelsen bör i första hand ha patientsäkerhet som grund vid beredning inför föreskrifter och allmänna råd avseende hälso- och sjukvård och inte kalkyler kring lönekostnader.

Avsnittet om delegering av iordningsställande och administrering behöver därmed förtydligas och skrivas om på flera punkter.

Riksföreningen för anestesi och intensivvård – en intresseförening² för sjuksköterskor inom anestesi och intensivvård sedan 1962.

Riksföreningen för anestesi och intensivvård är en professionell sammanslutning av sjuksköterskor inom anestesi och intensivvård samt närliggande verksamhetsområden. Föreningen har cirka 3000 medlemmar.

Referens:

Aiken, LH., Sloane, DM., Bruyneel, L., Van den Heede, K., Griffiths, P. et.al. Nurse staffing and education and hospital mortality in nine European countries: a retrospective observational study. Lancet. 2014 May 24; 383(9931): 1824–1830.

Riksföreningen för anestesi och intensivvård
Stockholm 2016-09-15

Helén Berthelson
Ordförande
Specialistsjuksköterska intensivvård
Fil. Master Hälsovetenskap
helen.berthelson@aniva.se

Henrik Ramcke
Kassör
Specialistsjuksköterska anestesi
henrik.ramcke@aniva.se

Catarina Tingsvik
Vice ordförande
Specialistsjuksköterska intensivvård
Fil. Mag. Omvårdnad
catarina.tingsvik@aniva.se

Ing-Marie Larsson
Ledamot
Specialistsjuksköterska intensivvård
Fil Dr Omvårdnad
ing-marie.larsson@aniva.se

Ann-Charlotte Falk
Sekreterare
Specialistsjuksköterska intensivvård
Fil.mag. Docent Omvårdnad
ann-charlotte.falk@aniva.se

Elisabeth Winterås
Ledamot
Specialistsjuksköterska anestesi
elisabeth.winterås@aniva.se